

Ouderraadpleging

Handreiking goede medezeggenschap

Handreiking goede medezeggenschap

Ouderraadpleging

1. Inleiding

Scholen moeten ouders raadplegen bij wijziging van de schooltijden, de regeling van de kinderopvang, maar ook als de grondslag verandert of als de school fuseert of gaat sluiten. In de Wet medezeggenschap op scholen (Wms) staat alleen dat de MR pas een besluit neemt nadat de ouders zijn geraadpleegd. Hoe regel je zo'n ouderraadpleging, wie is ervoor verantwoordelijk en wat doe je met de uitkomsten? In deze handreiking bieden we u een aantal praktische handvatten.

2. Wanneer is een ouderraadpleging verplicht?

In artikel 15 van de Wms staat dat een ouderraadpleging noodzakelijk is bij:

- fusie of overdracht van de school (instemmingsrecht MR)
- sluiting van de school (adviesrecht MR)
- verandering van de grondslag (instemmingsrecht oudergeleding)
- de regeling van de voor- en naschoolse opvang (instemmingsrecht oudergeleding)
- wijziging van de onderwijstijd in het primair onderwijs (instemmingsrecht oudergeleding).

De Wms schrijft niet voor hoe de ouderraadpleging plaatsvindt en wie verantwoordelijk is voor de uitvoering.

De functie van de ouderraadpleging is vooral om erachter te komen hoe ouders over de voorgenomen plannen denken en of er voldoende steun en draagvlak voor is.

Vooraf moet helder zijn hoe de raadpleging plaatsvindt en hoe de mening van de ouders meeweegt bij het nemen van een besluit over advies of instemming door de MR. Ook moeten school en MR besluiten wie de raadpleging uitvoert: de MR, de oudergeleding, het bevoegd gezag (meestal mandateert hij de directie of schoolleider) of MR en bevoegd gezag samen. Het ligt het meest voor de hand dat MR en bevoegd gezag hier samen optrekken. Voor alle betrokkenen is het van belang dat ouders in een vroeg stadium de gelegenheid hebben mee te praten en eventueel te stemmen over de plannen.

Het bevoegd gezag (de directie) blijft verantwoordelijk voor de raadpleging.

3. Hoe organiseer je een ouderraadpleging?

Draagvlak

Uiteraard is het van belang dat zoveel mogelijk ouders hun voorkeur uit kunnen spreken, zodat een voorstel een zo breed mogelijk draagvlak heeft. Het is niet wettelijk verplicht dat u een norm aan de opkomst of uitslag moet stellen om de ouderraadpleging geldig te laten zijn.

Tip: Wij raden aan van tevoren geen percentages voor opkomst of uitslag af te spreken.

Uitgangspunt is vooral het creëren van draagvlak.

Tip: Bedenk van tevoren ook of en hoe u ouders van kinderen uit groep 8/de eindexamenklas en ouders die hun kind net aangemeld hebben bij de raadpleging betreft.

Heldere communicatie

Zorg ervoor dat u helder en duidelijk communiceert met de ouders en maak van tevoren afspraken over de doelgroep, hoe deze te bereiken en hoe meningen meewegen in het uiteindelijke oordeel van de MR. Benader ouders zo actief mogelijk en geef aan dat ze hun mening anoniem kenbaar mogen maken. Denk ook goed na over de vraag die u ouders voorlegt. Zorg in elk geval voor een heldere vraagstelling waarop ze ja of nee kunnen antwoorden. Gaat het om een keuze tussen twee alternatieven, bijvoorbeeld twee vormen van een continurooster? Of wilt u weten hoe ouders denken over het handhaven van een bestaande situatie? Laat ze dan eerst aangeven of ze voor de bestaande situatie zijn of voor een vorm van een continurooster. De vervolgvraag gaat dan over welke vorm van een continurooster de voorkeur verdient. Stel in dit voorbeeld vooral gesloten vragen, hierdoor krijg je een scherp(er) beeld van de meningen.

Tip: Legt u ouders een keuze voor, geef dan bij voorkeur niet meer dan twee keuzemogelijkheden.

Tip: Als de MR de ouderraadpleging uitvoert, vraag het bevoegd gezag dan om de benodigde faciliteiten, zoals het geven van toegang tot adressen- en e-mailbestanden van ouders en personeel, het beschikbaar stellen van ruimte voor bijeenkomsten en het verlenen van secretariële ondersteuning. Houd hierbij rekening met de privacyregels en -wetgeving.

4. Stappenplan

De volgende stappen zijn essentieel voor een zorgvuldige organisatie van een ouderraadpleging.

Informatiebijeenkomst

Organiseer een informatiebijeenkomst over het onderwerp waarover de ouderraadpleging gaat. Maak duidelijk wat de aanleiding en de motieven voor de voorgestelde verandering zijn en wat de voor- en nadelen zijn.

Bepaal wie u voor de avond uitnodigt. Zijn dat alleen de ouders van de huidige leerlingen of van de nieuwe leerlingen die al staan ingeschreven? Nodig ook de personeelsleden van de school uit.

Maak na afloop van de informatiebijeenkomst een verslag en stuur dat naar alle ouders, dus ook naar degenen die niet aanwezig waren. Zorg voor een mailadres waar betrokkenen vragen kunnen stellen of een reactie kunnen achterlaten. Maak heldere afspraken wie de reactie op de vragen en voorstellen schrijft.

Tip: Zorg voor een mailadres waar ouders vragen kunnen stellen of een reactie kunnen achterlaten. Maak heldere afspraken wie een reactie op de vragen en voorstellen schrijft.

Uitvoering

In hoofdstuk 5 staan verschillende mogelijkheden om een ouderraadpleging te organiseren.

Uitkomsten

Informeer na afloop van de ouderraadpleging alle ouders over de resultaten en hoe dit resultaat meeweegt bij het nemen van het uiteindelijke besluit door de MR.

Evaluatie

Als de voorgestelde beleidswijziging uiteindelijk is doorgevoerd, evalueer dan in de MR na een bepaalde periode of de gestelde doelen zijn bereikt en of de betrokkenen tevreden zijn met de nieuwe situatie. De evaluatie kan aanleiding zijn tot aanpassingen.

5. Voorbeelden ouderraadpleging

Schriftelijke enquête

Ouders ontvangen een formulier met daarop het voorgenomen besluit. Vraag de ouders aan te geven of ze het eens of oneens zijn met het voorstel.

Let hierbij op het volgende:

- U bent verplicht alle ouders/voogden en verzorgers te raadplegen. Het gaat hierbij om de ouders die het ouderlijk gezag over een kind hebben.
- Zet op elk formulier een uniek nummer. Gebruik dit nummer alleen om te controleren of ouders niet dubbel stemmen en koppel het nummer niet aan personen.
- Zorg dat het formulier niet gemakkelijk te kopiëren is, bijvoorbeeld door het stempel van de school er op te zetten.
- Deel de formulieren in een gesloten envelop uit.
- Maak duidelijk waar ouders de formulieren moeten inleveren.
- Zet een duidelijke einddatum op het formulier.

Digitale enquête

Ouders vullen een digitaal formulier in via SurveyMonkey, MailChimp of Google Forms.

Ouderavond

Geef tijdens een ouderavond informatie over het betreffende onderwerp en bied ouders direct daarna de gelegenheid hun stem uit te brengen.

Tip: Zorg ervoor dat ouders hun stem schriftelijk kunnen uitbrengen. Mondelinge raadpleging kan tot misverstanden leiden.

Een voorbeeld uit de praktijk

OBS De Wissel is de enige school in Uitgeest die een klassiek lesrooster aanhoudt. Het bevoegd gezag vroeg zich begin 2017 af of dit een achterhaald concept was en of de huidige ouders meer baat zouden hebben bij een continuooster.

In overleg met de MR is besloten een schriftelijke enquête te houden om de mening van ouders te peilen en te zien of er draagvlak was voor verandering. De uitslag van de enquête gaf geen eenduidig beeld in voorkeuren.

Daarna is gestart met een werkgroep schooltijden die bestond uit ouders die zich hebben aangemeld omdat ze geïnteresseerd waren in het onderwerp. Om de onafhankelijkheid te waarborgen, namen geen MR-leden deel. De werkgroep heeft de voor- en nadelen van diverse roosters uitgezocht. Op basis daarvan is een tweede enquête uitgezet. Hierin konden de ouders aangeven wat zij de voor- en nadelen vonden van het huidige rooster en van een continuooster. De uitkomst daarvan was nu wel

Dit is een uitgave van het project Versterking Medezeggenschap. Deelnemende organisaties zijn: AOb, CNVO, FvOv, PO-raad, VO-raad, AVS, Laks, VOO en Ouders en Onderwijs. Meer informatie is beschikbaar op www.infowms.nl

duidelijk: de ouders gaven aan tevreden te zijn met de huidige schooltijden. De uitkomsten zijn gepresenteerd aan het bevoegd gezag die daarop besloot de schooltijden niet te wijzigen.

De enquête van De Wissel vindt u als losse bijlage bij deze handreiking.

6. Relevante artikelen uit de Wms

Artikel 10. Instemmingsbevoegdheid medezeggenschapsraad

1 Het bevoegd gezag heeft de voorafgaande instemming van de medezeggenschapsraad voor elk door het bevoegd gezag te nemen besluit met betrekking tot in ieder geval de volgende aangelegenheden:

h. overdracht van de school of van een onderdeel daarvan, respectievelijk fusie van de school met een andere school, dan wel vaststelling of wijziging van het beleid ter zake, waaronder begrepen de fusie-effectrapportage, bedoeld in artikel 64b van de Wet op het primair onderwijs, artikel 66b van de Wet op de expertisecentra en artikel 53f van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 11. Adviesbevoegdheid medezeggenschapsraad

c. beëindiging, belangrijke inkrimping, niet zijnde een verzelfstandiging als bedoeld in artikel 84a, eerste lid, van de Wet op het primair onderwijs, of uitbreiding van de werkzaamheden van de school of van een belangrijk onderdeel daarvan, dan wel vaststelling of wijziging van het beleid ter zake;

p. vaststelling of wijziging van de wijze waarop de voorziening, bedoeld in artikel 45, tweede lid, van de Wet op het primair onderwijs, wordt georganiseerd.

Artikel 13. Instemmingsbevoegdheid ouders/leerlingendeel medezeggenschapsraad bij een school als bedoeld in de WPO en de WEC, met uitzondering van scholen voor voortgezet speciaal onderwijs

1 Het bevoegd gezag van een school als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra, met uitzondering van scholen voor voortgezet speciaal onderwijs, heeft de voorafgaande instemming van het deel van de medezeggenschapsraad dat uit en door de ouders of de leerlingen is gekozen, voor elk door het bevoegd gezag te nemen besluit met betrekking tot de volgende aangelegenheden:

b. verandering van de grondslag van de school of omzetting van de school of van een onderdeel daarvan, dan wel vaststelling of wijziging van het beleid ter zake;

h. vaststelling van de onderwijstijd voor zover het geen voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in de Wet op de expertisecentra betreft.

Artikel 15. Tenuitvoerlegging bepaalde besluiten

3 Een besluit met betrekking tot een aangelegenheid als bedoeld in de artikelen 10, eerste lid, onderdeel h (overdracht van de school of fusie), 11, eerste lid, onderdeel c, voor zover het de beëindiging van de school betreft, en onderdeel p, en 13, eerste lid, onderdelen b verandering van grondslag) en h (wijziging van de onderwijstijd), wordt niet genomen dan na raadpleging van de ouders.